

УДК 355:33.021.8(477):066

С 12

І.В. Саєнко, к.політ.н.,**А.Є. Єфіменко**, к.військ.н., доцент,**Т.В. Прижбило***Військова академія (м. Одеса)*

ВОЄННА РЕФОРМА УКРАЇНИ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА НА ШЛЯХУ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО

За три роки в Україні постала армія, спроможна воювати та давати відсіч ворогу, що є базовою гарантією виживання держави, проте сьогодні Україна перебуває під постійною загрозою розширення військової інтервенції з боку Росії. Війна показала чимало проблем в українських збройних силах – відсутність чіткої відповідальності, об'єднаного керівництва, заважка нормативна база, корупція, неповороткість в прийнятті рішень та реагування на проблеми і загрози, які і дали поштовх для створення загального підходу до реанімування оборонної системи країни. Тому імперативним завданням українського війська на сьогоднішній день є нарощування оборонного потенціалу, проведення військових навчань, налагодження забезпечення армії. З 2014 року проблеми вирішувалися ситуативно, фрагментами. Сьогодні експерти говорять, що Україні потрібно системно підійти до реформування всього оборонного комплексу. Статтю присвячено головним досягненням на шляху стандартизації українського війська в процесі реформування, а також аналізуються інструменти та механізми, за допомогою яких можна досягти якісних змін у Збройних Силах України.

Ключові слова: стандарти НАТО, дорожня карта, військова інтервенція, оборонний потенціал, оборонний комплекс, оборонне планування, професіоналізація Збройних Сил України

Постановка проблеми

Головною ціллю написання даної статті є комплексне визначення та аналіз головних завдань Міністерства оборони України, які мають на меті приєднання до всіх послуг та Партнерств Агенції НАТО з підтримки та постачання в процесі реформування ЗСУ. Результатом таких змін буде забезпечено формування державного оборонного замовлення на трирічний період з можливістю щорічного коригування його показників, запроваджено новітні технології виробництва військової техніки, створено замкнені новітні технології виробництва.

Виглядлення невіршених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття

На сьогоднішній день порушуються актуальні проблемні питання функціонування системи управління державою в особливий період, проблеми розвитку спроможностей сил оборони, підходи до професіоналізації Збройних Сил України та створення необхідного військового резерву. Забезпечити виживання та розвиток незалежної України може тільки сильна національна держава, в основі якої – потужні збройні сили, інші військові формування, надійний та ефективний сектор безпеки й оборони.

Розгляд стану впровадження стандартів НАТО у повсякденну діяльність Збройних Сил України доцільно розпочати з оцінки положень стратегічних державних документів у сфері безпеки та оборони. В основу стратегічних документів з оборонного планування України покладено досягнення стандартів НАТО з огляду на їх ефективність і перспективи використання в майбутньому в архітектурі світової та європейської систем безпеки. Вважається, що реформування української армії саме за стандартами НАТО є одним із найоптимальніших шляхів підвищення рівня її боєздатності, а відтак і обороноздатності всієї країни в цілому [5, с.4].

Відповідно Стратегії національної безпеки України, пріоритет полягає у забезпеченні максимальної взаємосумісності Збройних Сил України зі збройними силами держав-членів НАТО шляхом запровадження стандартів Північноатлантичного альянсу [6].

Воєнною доктриною України визначається розвиток ЗСУ за західними стандартами та досягнення ними до 2020 року повної сумісності з відповідними силами держав-членів НАТО (Статті 3, 17, 47, 50 тощо) [11], що виступає головною метою стандартизації в НАТО. Головною метою співробітництва із США, відповідно до положень Воєнної доктрини України, визначено створення до 2020 року міцних і сумісних з НАТО Збройних Сил України. При цьому взаємосумісність не вимагає користуватися, наприклад, однаковим озброєнням, але передбачає здатність використовувати спільну матеріальну базу, бути дієвою частиною загальної системи, зокрема системи управління та зв'язку.

Наступним кроком у реалізації поставлених завдань стало затвердження Міністром оборони України Плану виконання основних заходів щодо переходу ЗСУ на стандарти НАТО. Сьогодні ми закладаємо нові амбітні цілі. Наша мета – побудувати таку Українську армію, яка відповідатиме кращим світовим зразкам, керуватиметься відповідними стандартами і процедурами та зможе виконати будь-яке завдання по захисту країни від агресора! Мною затверджено План виконання основних заходів щодо переходу Збройних Сил України на стандарти НАТО, який містить конкретні заходи з чіткими термінами їх виконання на період до 2020 року [8].

Генеральним штабом Збройних Сил України складено перелік нормативних документів НАТО, які потребують першочергового впровадження в ЗСУ. Так, у 2016 році до зацікавлених органів військового управління доведено 337 стандартів НАТО.

Що ж стоїть за словосполученням стандарти НАТО, яке стало шаблоном та обов'язковим атрибутом виступів переважної частини керівників і начальників не лише у військовому середовищі, а й у центральних органах виконавчої влади, а також політиків, громадських діячів, журналістів тощо?

Стандарт НАТО – документ, який розробляється і впроваджується в рамках процесу стандартизації та відповідає наступним вимогам:

- є самостійним і функціонально повним і унікальним;
- не містить даних, що посилаються на національні можливості або інші організації;
- публікується як документ Альянсу з питань стандартизації (NATO Allied Publications, APs) або багатонаціональний документ (NATO Multinational Publications, MPs), однією або обома офіційними мовами (англійська, французька), має чотиризначний реєстраційний номер;
- супроводжується органом, яким поставлено завдання на розробку стандарту.

За функціональним призначенням стандарти підрозділяються на оперативні, матеріально-технічні (технологічні) та адміністративні. На сьогоднішній день близько 65 % стандартизаційних угод НАТО (STANAGs – Standardization Agreements), які ми називаємо стандартами, складають документи оперативного напрямку, близько 20 % – матеріальні та технічні документи, і близько 15 % – адміністративні. При цьому кожні 3 роки усі стандарти переглядаються [5, с. 5]. Адміністративні стандарти визначають процеси управління та обміну інформацією, порядок роботи з документацією. Оперативні стандарти спрямовані на оперативне планування застосування військ. Матеріально-технічні стандарти визначають єдині вимоги до озброєння і військової техніки союзників, управління життєвим циклом, а також кодифікації предметів забезпечення [9].

На сьогодні база даних стандартів (NATO Standardization Documents Database. NSDD) налічує понад 2000 угод із стандартизації, об'єднаних в 43 функціональні групи, та понад 8000 інших документів Альянсу з питань стандартизації.

Тобто, Стандарт НАТО – міжнародний договір, який регламентує загальні правила, визначає спільний порядок дій, закріплює єдину термінологію і встановлює умови уніфікації технічних процесів, а також озброєння та військової техніки, іншої матеріальної частини збройних сил Альянсу та країн-партнерів. Стандарти НАТО об'єднані в складну і взаємопов'язану ієрархію керівних документів Альянсу.

Стандарт НАТО покликаний забезпечити взаємодію між збройними силами різних країн, ухвалюється консенсусом і може бути реалізований повністю або частково, із зауваженнями або без.

Вищим органом НАТО, який визначає політику в галузі озброєння, у тому числі в питаннях стандартизації, є Конференція національних директорів з озброєння (англ. Conference of National Armaments Directors – CNAD). Під її егідою розгорнута широка структура робочих груп і підгруп, різних комітетів, на постійній основі, з урахуванням отриманого Альянсом досвіду, що аналізують, уточнюють і розробляють стандарти НАТО.

Безпосередньо узгодженням стандартів, обігом документів займається Офіс стандартів НАТО. Агентство стандартизації НАТО (англ. NATO Standardization Agency, NSA) – агенція НАТО, створена в 2001 році для обробки діяльності у галузі стандартизації, що була сформована шляхом злиття Військового агентства стандартизації та Управління стандартизації НАТО. Зазначена Агенція є виконавчою гілкою в організації НАТО для стандартизації (англ. NSO), яку очолює директор Агентства НАТО зі стандартизації (англ. DNSA).

Ця Агенція складається з військового і цивільного персоналу, який був створений для відповідальності за стандартизацію у Військовому комітеті та Північноатлантичній раді. Агенція надає стандартизацію Збройним силам членів НАТО з метою взаємодії між державами-членами НАТО. Також Агенція обов'язково ініціює, керує і оприлюднює угоду про стандартизацію Станаг (англ. STANAG).

Штаб-квартира Агенції розташована в головному штабі НАТО на бульварі Леопольда-III, В-1110 Брюссель (Бельгія), що знаходиться в районі Харен муніципалітету міста Брюсселя.

Угода стандартизації Станаг (англ. STANAG) є документом, який визначає варіацію процесів, процедур, термінів та умов для загальних військових та технічних процедур. Як тільки приймають їх члени НАТО, то Станаг дозволяє членам Альянсу співпрацювати. Директор Агенції має право оприлюднити Станаг або союзники НАТО публікують Станаги в базі даних англійською мовою чи французькою мовою, на своєму веб-сайті [11].

Українська сторона, разом з іншими країнами – партнерами, також бере участь в роботі Конференції національних директорів з озброєння. Також слід зазначити, що кожна країна – член НАТО має і свою власну національну систему стандартизації. У середині кожної країни є свої національні стандарти, і всі вони різні.

Так, наприклад, США, Великобританія, інші країни, військові операції планують за своїми оперативними стандартами. Але при діях у складі контингенту НАТО вони керуються загальними стандартами. Саме тому питання взаємосумісності є дуже важливими.

Країни НАТО мають спільні стандарти на все – від калібрів стрілецької зброї до процедури передачі припасів між кораблями на морі, стандартів, які стосуються захисту довкілля, авіаційної безпеки, зберігання боєприпасів чи системи заправки на аеродромах. Одна з угод визначає психологічну роль командувача військового підрозділу та містить цілий посібник, що і як йому належить робити. Одна лише термінологія включає в себе більше десяти тисяч визначень термінів англійською та французькою мовами. Крім військових, в НАТО прийняті також цивільні стандарти.

Найактуальніший досвід переходу на стандарти НАТО здобула Хорватія. 2009 року разом з Албанією ця країна приєдналася до Альянсу під час останньої дотепер хвилі його розширення. Хорватський стратегічний аналітик Зоран Кусовак вказав на те, що принципова відмінність стандартів НАТО полягає в системі прийняття рішень. За старими радянськими стандартами дуже часто рішення мали прийматися на найвищому рівні – на набагато вищому рівні, ніж за стандартами НАТО. В цьому відношенні НАТО дозволяє значно більшу гнучкість і заохочує легше та швидше прийняття рішень, – пояснює експерт. За його словами, Хорватії пощастило, що вона не успадкувала стару армію, а від початку формувала її такою, що вона в результаті може бути сумісною з НАТО.

Для відсічі збройної агресії сили оборони повинні функціонувати як єдиний організм, система національної безпеки та оборони має бути сумісною з аналогічними системами країн-членів НАТО. «Протягом 2015–2016 років було ухвалено цілу низку документів оборонного планування, які стали дорожньою картою оборонної реформи. – Зазначив заступник начальника Національного університету оборони України ім. І. Черняхівського з наукової роботи генерал-майор Радіон Тимошенко під час проходження Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам здійснення оборонної реформи в Україні. – Вона має відповідати актуальним потребам оборони України, сприяти зміцненню спроможностей сил оборони, підвищенню їхньої готовності до виконання завдань за призначенням та участі в проведенні спільних бойових дій із підрозділами Альянсу» [1, с. 2]. В рамках реалізації заходів Дорожньої карти представники ЗСУ беруть участь у засіданнях Комітету зі стандартизації НАТО та діяльності його робочих груп; проводиться стажування фахівців зі стандартизації в органах та структурах НАТО; український офіцер розпочав працювати на посаді офіцера Штабних елементів партнерства НАТО у складі Офісу НАТО зі стандартизації; в рамках реалізації Трастового фонду НАТО з реформування системи логістики та стандартизації здійснюється спеціалізована фахова мовна підготовка особового складу, залученого до виконання робіт зі стандартизації. Зазначеною Дорожньою картою було визначено завдання щодо підвищення ефективності використання наявних програм і механізмів НАТО за такими напрямками:

- індивідуальна освіта та підготовка;
- колективна підготовка та навчання;
- розвиток спроможностей, технологій, стандартів;
- оцінка спроможностей по врегулюванню криз;
- удосконалення інструментів і механізмів співпраці.

ЗСУ поставили собі дуже амбіційне завдання – перейти на стандарти НАТО до 2020 року. На думку заступника голови Представництва НАТО в Україні Марка Опгенорта, – це дуже швидкий темп, тому ми і надалі надаватимемо консультативну допомогу в здійсненні реформ. Головне нині – досягти скоординованих і злагоджених дій на шляху реформування [1, с. 2].

Верховний головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі генерал Кертіс Скапаротті під час слухань у Сенатському комітеті зі збройних сил НАТО в Європі заявив: Українські воїни протистоять так званим сепаратистам, які насправді є російськими ставлениками. Росія постачає їм смертоносну зброю і також випробовує там деякі нові воєнні методи. Ми маємо посилити українські збройні сили настільки, наскільки це можливо [2, с. 2].

Народні депутати України ухвалили проект постанови № 6111 Про Звернення Верховної Ради України до Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо безпекових гарантій [3, с. 17], у якому зазначили, що надання Україні статусу основного союзника поза НАТО та укладання двосторонньої оборонної угоди між Україною та США матиме великий вплив на припинення російської агресії проти України, стримування агресора і запобігання розпалюванню великої війни в Європі. Це є в інтересах України, США, Європи і всього світу. На сучасному етапі пріоритетними напрямками економічної взаємодії ми бачимо, зокрема, енергетичний сектор, ракетно-космічну галузь, банківсько-фінансову сферу, сферу інформаційних технологій, сільське господарство. Особливої уваги заслуговує перспектива якісного розширення військово-технічного співробітництва, а також реагування на кіберзагрози та кібертероризм, захист інформаційного середовища.

Впровадження стандартів НАТО у діяльність Збройних Сил України передбачає виконання наступних заходів:

- визначення стандартів НАТО для опрацювання;
- замовлення визначених стандартів НАТО;

- опрацювання стандартів НАТО та прийняття рішення щодо застосування в Збройних Силах України їх положень (норм, вимог);
- розроблення на основі стандартів НАТО відповідних національних нормативно-правових чи нормативних документів;
- реформування Офісу НАТО зі стандартизації та уповноваженого керівного органу НАТО (замовника стандарту) про розроблення на основі визначених стандартів НАТО відповідних національних нормативно-правових чи нормативних документів і набуття ними чинності;
- застосування національних нормативно-правових чи нормативних документів, що розроблені на основі положень стандартів НАТО [5, с. 6].

Перехід на стандарти Альянсу буде полягати у виконанні двох основних етапів:

до кінця 2018 року завершення етапу введення стандартів;

до кінця 2020 року завершення етапу впровадження стандартів (у першу чергу адміністративних та оперативних).

Варто зазначити, що і Організація Північноатлантичного договору також робить потужні кроки назустріч досягненню партнерами Альянсу зазначеної мети. Політика НАТО щодо стандартизації спрямована на забезпечення спільної розробки, погодження та впровадження підходів, принципів, концепцій, доктрин, критеріїв і планів розвитку національних збройних сил, процедур оборонного планування, проведення операцій, обміну інформацією, адміністрування і логістики для досягнення та підтримки необхідних рівнів взаємосумісності.

У вересні 2015 року Генеральний секретар НАТО підписав Угоду з урядом України, згідно з якою в Україні створено Представництво НАТО, до складу якого увійшли два заклади НАТО в Україні, а саме: Центр інформації і документації НАТО і Офіс зв'язку НАТО в Україні. Ця угода також забезпечила необхідну правову основу для цього.

ЦІДН у Києві відіграє чільну роль щодо підвищення обізнаності населення України із основними завданнями і пріоритетами НАТО і роз'яснює переваги співробітництва між Україною і НАТО, водночас надаючи підтримку українській владі у галузі інформування громадськості та стратегічних комунікацій.

До того ж ЦІДН докладає зусиль для сприяння і активізації участі України у заходах співробітництва з НАТО під егідою Хартії Україна – НАТО, Річної національної програми України, Партнерства у галузі стратегічних комунікацій та інших напрямів взаємодії між Україною і НАТО. Центр надає поради українському керівництву й установам з тематики стратегічних комунікацій і громадської дипломатії.

Важливим є і питання переведення на стандарти НАТО т. зв. соціального пакету українських військовослужбовців, який дозволить зробити службу в армії привабливою, престижною та перспективною. Оскільки соціалка у НАТО – це не тільки високе грошове забезпечення військовослужбовців, а й реалізація їхніх соціальних гарантій, серед яких вирішення житлового питання, гарантії права на охорону здоров'я і медичну допомогу, страхові гарантії, гарантії при звільненні з військової служби тощо.

Більшість заходів були спрямовані на розвиток співробітництва зі стратегічними партнерами, державами-членами НАТО та ЄС.

Відповідно до визначених пріоритетів у 2015 році проведено заходи за такими напрямками:

- активізація воєнно-політичного діалогу (проведення заходів на вищому рівні, воєнно-політичні консультації);
- отримання консультативно-дорадчої та матеріально-технічної допомоги для Збройних Сил України;
- фахова (професійна) підготовка українських військовослужбовців;
- лікування (реабілітація) бійців, які постраждали під час ведення бойових дій на сході України.

У цьому контексті необхідно відмітити розвиток двостороннього співробітництва з такими державами, як США, Канада, державами Західної Європи та Балтії.

У цьому контексті протягом останніх років відбувався поетапний перехід до нового формату співробітництва та визначені пріоритети двосторонньої співпраці [1]. Так, в 2017-му році очікується отримання матеріальних засобів на суму ще близько 175 млн дол. США. Вона включатиме автомобільну техніку, засоби зв'язку, прилади нічного бачення, автомобільні запчастини, обладнання для польових шпиталів тощо. На реалізацію конкретних проектів спрямовано вісім спеціальних трастових фондів НАТО для України, чотири програми НАТО і допомога від союзників по двосторонній лінії. Консультативно-дорадча підтримка Україні з боку НАТО в КПД виведена на стратегічний рівень і охоплює 10 сфер.

Нині у Збройних Силах України опрацьовано новий пакет Цілей партнерства України з НАТО, який розглядається як практичний механізм реалізації завдань з реформування сектора безпеки та оборони до 2020 р. та охоплює:

- 25 Цілей партнерства для Міністерства оборони України (17 загальних, одну – для Сухопутних військ, по три – для Військово-Морських Сил і Повітряних Сил, одну – для Сил спеціальних операцій);
- дві Цілі партнерства для Національної гвардії України;
- три Цілі партнерства для Державної прикордонної служби України;
- шість Цілей партнерства для Державної служби України з надзвичайних ситуацій;
- одну Ціль партнерства для Служби безпеки України.

З перелічених Цілей партнерства дві безпосередньо стосуються стандартизації:

G0020 – Імплементация стандартів НАТО, в рамках якої, власне, здійснюється імплементация стандартів НАТО, визначених пакетом Цілей партнерства для реалізації;

G5005 – Менеджмент у сфері національної стандартизації, спрямована на розроблення системи управління у сфері стандартизації в Міноборони та Збройних Силах України як невід'ємної частини національної системи стандартизації з метою забезпечення ефективного запровадження стандартів НАТО [11, с. 20].

З офіційних заяв вищого політичного і військового керівництва країни можна зробити висновок, що сьогодні Україна активно впроваджує стандарти НАТО, і незабаром ми побачимо нову модель військового устрою держави. Нашим головним пріоритетом має стати побудова такої держави, зазначив секретар Ради Національної Безпеки і Оборони України Олександр Турчинов. – Держави, яка буде спроможною захищати життєво важливі інтереси українців – державний суверенітет, свободу та гідність, забезпечити економічний розвиток, опанування інноваційних технологій і нових ринків [4, с. 4].

Впровадження стандартів НАТО в сектор безпеки і оборони України вимагає від національних фахівців як володіння предметною сферою і англійською мовою, так і розуміння політики НАТО в галузі стандартизації. Впровадження стандартів НАТО у бойову підготовку військ, а також підготовку офіцерського та сержантського складу дає можливість суттєво підняти рівень боєздатності Української Армії. Крім того, це дозволяє не тільки перейняти колосальний досвід кращих армій світу, а й досягти сумісності з ними [10, с. 312]. Реалізація цього завдання потребує насамперед неупередженого комплексного оцінювання реальних оперативних спроможностей українського війська в контексті здатності діяти спільно з підрозділами, частинами та з'єднаннями збройних сил держав – членів НАТО під час ведення бойових дій. На думку дослідників цієї проблематики Л.С. Голопатюка, В.М. Литовченка, для цього потрібно визначити певні критерії та індикатори, використання яких допоможе оцінити:

- наскільки українські офіцери та генерали готові спілкуватися зі своїми колегами з країн НАТО на елементарному рівні без перекладачів;
- наскільки обізнані українські генерали та офіцери з процедурами оперативного планування, прийнятими у збройних силах держав-членів НАТО;
- чи спроможні підрозділи Збройних Сил України успішно застосовувати прийняту в збройних силах Альянсу тактику ведення бойових дій у різних умовах (на відкритій місцевості, в населених пунктах, під час рейдових дій тощо) [11, с. 18].

Підсумовуючи викладене, слід констатувати, що на сьогодні в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України створено систему, яка дає змогу здійснювати отримання, облік, збереження та поширення стандартів НАТО, планування та реалізацію заходів з їх запровадження.

Реформування системи управління збройними силами за стандартами НАТО дозволить мати оптимальну структуру, яка при мінімально необхідних для цього ресурсах буде ефективно виконувати поставлені перед нею завдання. В умовах бойових дій це означає краще володіння обстановкою, підвищення гнучкості управління силами і засобами, швидке прийняття рішень, мінімізація втрат у силах і засобах.

Впровадження стратегії передбачає, що зміниться підхід до розподілу повноважень в армії. Мова йде про делегування повноважень, зокрема підвищення персональної відповідальності. До того ж на місцях військові отримають можливість оперативнішого доступу до необхідного для виконання завдань матеріально-технічного ресурсу, що є нагальним завданням сьогодення. Це й зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

В умовах продовження ескалації конфлікту на сході України міжнародне співробітництво Міністерства оборони України зосереджувалося на використанні дипломатичних важелів у воєнно-політичній сфері шляхом проведення чисельних міжнародних консультацій та зустрічей для привернення уваги світової спільноти до агресивної зовнішньої політики Російської Федерації по відношенню до України та отримання можливої матеріально-технічної та консультативно-дорадчої допомоги від країн-партнерів. Саме досягнення стандартів НАТО з огляду на їхню ефективність і перспективи використання в майбутньому в архітектурі світової та європейської систем безпеки покладене в основу стратегічних документів з оборонного планування нашої держави.

Список використаних джерел

1. Вус Р. Перехід на стандарти НАТО – стратегічна ціль нашої оборонної реформи / Р. Вус // Народна армія, № 13(5493), 30 березня 2017 р.
2. Верховний Головнокомандувач НАТО закликав Сенат США надати Україні летальну зброю / Інф. НА, 2017, № 13.
3. Ковальов В. Верховна Рада звернулася до Конгресу США щодо безпекових гарантій / В. Ковальов // Народна армія, № 13(5493), 30 березня 2017 р.
4. Турчинов О. Україна перебуває під постійною загрозою розширення військової інтервенції з боку Росії / О. Турчинов // Народна армія, № 12(5492), 23 березня 2017 р., С. 4–5.
5. Голопатюк Л.С., Литовченко В.М. Стандарти Альянсу / Л.С. Голопатюк, В.М. Литовченко // Оборонний вісник, 2016, № 12, С. 4–9.
6. Стратегія національної безпеки України. Указ Президента України № 287/2015 від 26.05.2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0008525-15>.
7. Воєнна Доктрина / Наука і оборона, 2015, № 3–4.
8. Полторак затвердив План заходів щодо переходу ЗСУ на стандарти НАТО. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://day.kyiv.ua/uk/news/261115-poltorak-zatverdyyv-plan-zahodiv-shchodo-perehodu-zsu-na-standarty-nato>.
9. Про стандартизацію ЗСУ/ Народна армія, 5 лютого 2015 р.
10. Партнерство заради безпеки : досвід країн НАТО та українська перспектива. За загальною ред. О.І. Соскіна. – К. : Видавництво «Інститут трансформації суспільства», 2007. – 336 с.
11. Голопатюк Л.С. Запровадження стандартів НАТО в повсякденну діяльність Збройних Сил України в контексті підвищення рівня взаємосумісності зі збройними силами держав-членів Альянсу/ Л.С. Голопатюк, В.М. Литовченко та ін. // Наука і оборона, 2016, – № 3. – С. 17–22.
12. Саганюк Ф.В., Мірошниченко В.Я. Нормативне забезпечення оборонної реформи / Ф.В. Саганюк, В.Я. Мірошниченко // Оборонний вісник, 2016, № 11. – С. 20–25.

Рецензент: В.С. Мінасов, кандидат військових наук, снс, Військова академія (м. Одеса)

ВОЕННАЯ РЕФОРМА УКРАИНЫ: ДОСТИЖЕНИЯ И ПРИОРИТЕТНЫЕ ЗАДАНИЯ УКРАИНСКОЙ АРМИИ НА ПУТИ ВНЕДРЕНИЯ СТАНДАРТОВ НАТО

И.В. Саенко, А.Е. Ефименко, Т.В. Прижбило

За три года в Украине возродилась армия, способная воевать и давать отпор врагу, что является базовой гарантией выживания государства, однако в настоящее время Украина подвергается постоянной угрозе расширения военной интервенции со стороны России. Война показала немало проблем в украинских вооружённых силах – отсутствие четкой ответственности, объединённого руководства, тяжёлая нормативная база, коррупция, неповоротливость в принятии решений и реагирование на проблемы и угрозы – которые и дали толчок для создания общего подхода к реанимированию оборонной системы страны. Поэтому императивным заданием украинского войска на сегодняшний день есть наращивание оборонного потенциала, проведения военных учений, налаживание обеспечения армии. С 2014 года проблемы решались ситуационно, фрагментарно. Сегодня эксперты говорят, что Украине необходимо системно подойти к реформированию всего оборонного комплекса. Статья посвящается анализу главных достижений на пути стандартизации украинского войска в процессе реформирования, инструментов и механизмов, с помощью которых возможно добиться качественных изменений в Вооружённых Силах Украины.

Ключевые слова: стандарты НАТО, дорожная карта, военная интервенция, военный потенциал, оборонный комплекс, оборонное планирование, профессионализация вооружённых сил Украины

MILITARY REFORM IN UKRAINE: ACHIEVEMENTS AND PRIORITIES OF UKRAINIAN TROOPS ON THE WAY TO IMPLEMENTING NATO STANDARDS

I. Saienko, A. Iefimenko, T. Prizhbilo

For three years in Ukraine faces army, able to fight and give back the enemy, which is the basic guarantee of the survival of the State, however, today Ukraine is under constant threat of expansion of military intervention on the part of Russia. The war has revealed many problems in the Ukrainian armed forces – lack of clear accountability, joint leadership, zavažka framework, corruption, sluggishness in making decisions and respond to challenges and threats – which gave impetus to the creation of an overall approach to reanimuvannā of the defensive system of the country. Therefore, the imperative task of the Ukrainian troops today are building capabilities, military training, debugging software. From 2014 the problem resolved, fragments. Today, experts say that Ukraine needs to systematically approach to reforming the entire defensive complex. For this group of experts did.

Keywords: NATO standards, road map, military intervention, military capabilities, defence, defence planning, the professionalisation of the armed forces of Ukraine